

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. LXXIII. Agnos Dei è collo gestatos, eidem effectui deseruire probatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

CAP. LX XIII.

*Agnos-Dei è collo gestatos eidem effectui deservire
probat.*

Solent Pontifices Romani ex antiqua prædecesso-
rum consuetudine primo anno sui Pontificatus be-
nedicere, ac deinde quolibet septennio aut, vt Bo-
zcius ait, quolibet quinquennio si superstites fuerint, cer-
tas quasdam ceras è cereo paschali acceptas alijsque
puris admixtas ac chrismate delibutas, quæ ex eo quòd
Agni, C H R I S T I typum præ se ferentis, haberent
impressam imaginem, Agnus D E I, dici consueverunt.
Earum virtutem sic explicat Cærimoniale Roman. vbi
inter alia benedictionis verba sic loquitur Pontifex:
*Te suppliciter deprecamur vt nostræ vocis exoratus officio has
ceras formas immaculatissimi Agni imagine figuratas, be-
nedicere & per inuocationem tui sancti nominis sanctificare
digneris, vt per eius tactum & * visum fideles inuiten-
tur ad laudes. fragor grandinum, procella turbinum, im-
petus tempestatum, ventorum rabies, infesta tonitrua tempe-
rentur. Fugiant atque tremiscant maligni spiritus ante san-
ctæ Crucis vexillum quod in illis exsculptum est. vt enim
clariùs distinguatur hic sacer Agnus C H R I S T U M
repræsentans ab agno bruto, appingi ei solet ad ca-
put aureola siue corona Sanctorum, & in humeris vexil-
lum Crucis quo mitissimus hic agnus ferocem inferni
leonem deuicit.*

Baroni.
an. 58. &
Dion.
Mutz.
an. 1365.

Lib. II
sect. 7.

* fortè,
v. um.

X x 3

Urbanus

Ex regi-
stro sum-
morum
Pontific.

Urbanus Quintus qui ducentessimus sextus à B. Petro Romanus Pontifex fuit, Ecclesiam gubernauit ab anno suprâ millesimum trecentesimo sexagesimo tertio, vsq; ad annum millesimum trecentessimum septuagesimum. hic Ioanni Imperatori Occidentalium tamquam ingens aliquod donarium, tres agnos Dei misit, adiungens hocce versus eorundem efficaciam explanantes & priscum seculum redolentes.

*Balsamus & munda cera cum chrisnatis vnda
Conficiunt Agnum. quod munus do tibi magnum.
Fonte velut natum, per mystica sanctificatum.
Fulgura de sursum depellit & omne malignum
Peccatum frangit, vt Christi sanguis & angit.
Pregnans seruatur, simul & partus liberatur.
Dona defert dignis, virtutem destruit ignis.
Portatus munde de fluctibus eripit vnda.*

Clem.
Ecclef.
Rom. l. i.
p. 32.

Imperator verò solempni processione institutâ cum Clero & populo obuiauit sacro muneri sibi transmissio, & triumphali more in urbem inuexit. idem fecerat multis centenis annis ante hunc Ioannem, Carolus Magnus Imper. qui imaginem Agni Dei à Leone Pontifice sibi transmissam, tamquam magnum thesaurum cum insigni pietate excepit. Tanti faciebant olim pij Imperat. hæc cereas imagines in vili materia pretiosam virtutem earum æstimantes. In antiquo autem Ordine Romano, à Gelasio Pontifice. vt constantior opinio est, collecto, ex veteri eius Ecclesiæ vsu hæc habentur: In eadem Dominica post albas, id est, in octauis Paschæ, intra ciuitatem Romanam dantur agni cerei ab Archidiacono in Ecclesia post Missam & concionem populo. Hæc quidem antiquitus in Ecclesia Romana seruata numquam postea inter-

missa,

missa, haecenus perseverant, ait Card. Baron. ad annum 692. Ubi obserua vsus agnorum cereorum quasi vsitatus & antiquum laudari à Gelasio Pontifice, qui vixit ante annos mille & centum puta sub annum Christi 500. atq; hos Agnos gestabant vt per illos verbi humiliationem mente comprehendentes, ad memoriam quoq; eius in carne conuersationis eiusque passionis & Saluatoris mortis deducerentur, eiusque quæ ex eo facta est mundi redemptionis, inquit Synodus VI. habita in Trullo, atque inde Trullana dicta. quæ vox significat sublimem fornicem desuper in altum porrectum & in rotundum concameratum quem Itali dicunt, Cuppulam, eratque Secretarium Sacri palatij. jubetque ea Synodus morem pingendi Christum instar agni, retineri. In paschate etiam gestabant fideles prædictos agnos, quia tunc temporis verum eorum protypum Christus pro salute mundi fuit immolatus.

Synodus
6. can. 82.

Solebant autem, vt refert Baron. recens baptizati eos ad collum suspensos gestare, mutata videlicet in religionem superstitione, qua gentiles suis infantibus bullas ad auertendas fascinationes re turpicula cõsignatas, vel aliter superstitionibus auctas collo appendebant. Cùm autem & ij Cordis figuram in suis bullis ferre consueuissent, quo sic noscerent se esse homines si corde præstarent: ita Christiani imaginem Christi Agni susceperunt, vt discerent eius exemplo esse mites & humiles corde. Ipse enim tamquam Agnus mansuetus, qui coram tonde se obmutuit portatus est ad victimam & tollit peccata mundi. Quæ posteriora verba tempore Domini- ci corporis in Missa scilicet, à Clero & populo decantata instituit Sergius Papa anno 701. vt scribit Anastas. Biblioth. & ex eo Baron. ita enim voluit. Ecclesia agni huius

Baron.
an. 58.

Jerem. 17

huius ideam, memoriam, amorem, cultum & innocentiam iugiter nobis obijcere. quamvis & hodie pleraque harum cerearum imaginum thecæ seu custodiae cordis figuram exprimant, fortè vt sic moneamur cor nostrum Deo offerre secundùm illud Prouerb. 23. Præbe fili mi cor tuum mihi. vel etiam ad veram sapientiam, non mundanam aut carnalem nos debere aspirare. cor enim symbolum sapientiæ est. vnde poëta:

*Cor sapit, & pulmo loquitur; fel commouet iram.
Splen videre facit, cogit amare iecur.*

vt etiam hac de causa non malè S. Augustinus pingatur cum nudo corde absque sagittis, qui tamquam flumen adimpletus est sapientia, & tamquam imbres emisse eloquia sapientiæ suæ; nam aqua sapientiæ salutaris potauit illum Dominus **DEVS** noster, cuius sapientiam enarrant gentes & laudem annuntiat Ecclesia.

Porro virtutes horum Agnorum-Dei supra à Pontificibus enumeratas sæpissimè fidelibus eorundem gestatoribus miraculoso signo Deus ostendere dignatus fuit. Stupenda sunt quæ recenset Mart. Delrio in libris suis disquisitionum magicarum. Erat in ditioe Treuirensi sagarum fertili Prouincia, anno millesimo quingentesimo octoagesimo quinto, puer quidam octo annos natus qui à quadam saga carminibus ac præstigijs circumuentus, in eas sedes solitus erat per eam abripi vbi per licentiam noctis ac tenebrarum, nefarijs lusibus indulgerent. Hic suæ quoque partes puero dabantur, vt dum illè choreas confertis manibus inter se ducerent, is earum saltationem tympano prosequeretur. nec modò ludorum erat choriq; spectator, sed sæpè etiam præstigiariū quibus illæ

Delrio
l. 6. cap. 2.
sect. 3. q.
3. tom. 3.

illæ humanis corporibus vitisq̄ nocent. Hunc Archiepiscopus Treuirensis deductum in aulam custodiri iussit, vt catechismo, cuius erat planè rudis, instrueretur. cui cùm Sacerdos effigiem cœlestis agni de ceruicibus suspendisset, noctu adfuit dæmon, grauiusq̄ puerum increpans, quòd tam facile se decipi passus esset, iussit ceram illam, ni vapularet, abijcere. territus puer fecit imperata, continuoq̄ dæmon eo quod metuebat iam amoto, ad muros vr̄bis eum abripit, nigroq̄ impositum hirco, ad impurissimas sagarum regiones momento defert. qui cùm aliquãdiu inter veneficas latitasset, restituitur iterum in palatium fracta implicitaq̄; nodis resticula vnde cera illa pendeat. narratq̄ de alia strige quæ nec pedum vstulationem nec flagra sentiebat validissima donec Agni Dei benedicti imago in collum ei iniiceretur. De incendiis iniecto Agno Dei sæpius restinctis plura exempla reperies in Floribus exemplorum to. 2. tit. 72. Et certè si ignem materiale toties extinxerint, quidni etiam pestiferum extinguent, maximè si eo fine cum pia fiducia gestètur? Licet enim diuina virtus in eorundem benedictione ad certos effectus inuocetur, non tamen intelligendi sunt alij exclusi, si ad eosdem impetrandos illis v̄sus fueris. Sic aquã benedictã B. Euermodus noster Raceburgensis Episcopus, catenam captiuorum aspergens dirupit, dicendo; Dominus soluit compeditos; ad quem tamen effectum specialiter non est instituta ab Ecclesia. sic pariter vt intra materiæ susceptæ limites maneamus, anno millesimo quingentesimo sexagesimo-octauo, cùm Princeps Auriacus numerofo exercitu in Brabantiam irrumpere tentaret, in agro Iuliacensi prope Traiectum ad Mosam, Hispanum quemdam captiuum habuit, quem capitis damnatum milites arbori alligatum sclopetis vel bombardis occidere conabatur.

Albert.
Crantz-
zius li. 5.
VVanda;

P. Matth.
in 7. de-
cret. ex.
Ioan.
Molan;

Y y

Verum

Verùm frustra sua in illum emiserunt tormenta enea; tantum enim abfuit, vt illum sic arbori alligatū bombardis transuerberare, vt nec creberrimis emissionibus lædere potuerint. quo viso obstupefacti coeperūt illum suis vestibis spoliare, arbitantes hominem quibusdam armaturis munitum quas vis tormentorum penetrare non potuerit. Verum nihil præsidij ab ipsis inuentū fuit, præter dependens ex collo amuletum agni, quo eidem sublato primo ictu bombardę extinctus fuit. Fide tantum; sed ne nimium fide, & piæ fiducia mercedem recipies.

Sed notandum hic est & iam dictis confirmandis inferuiet, quod de Agno-Dei eiusq; virtutibus scribit Alb. Magn. Christ. inst. p. 3. c. 12. Quæ in consecratione horum agnorum petuntur, sunt ista inquit: Primò quidem in genere vt ab omni malo liberemur, omniq; bono fruamur. Deinde verò nominatim mala recensentur, à quibus nos rogat liberari Ecclesia, nimirū ab omni tempestate maris & terræ, à fulmine, grandine, noxijs ventis, pluuia, terræ motu, tonitru, peste, morbo comitali, morte improuisa, igne, insidijs inimicorum malorumq; spirituum, deniq; ab omnibus alijs periculis. Additur etiam vt parturientibus mulieribus Deus adesse dignetur. & quia experientia frequentissimè docet, ista sæpè à Deo concedi, non sunt temerè reiiciendi, sed magna deuotione gestandi orbiculi isti & alijs commendandi. Hactenus Albert. Subijcitur postea in eodem libello c. 13 pulcra & proluxa Eligia Andreę Frusij de Agno Dei composita quæ incipit:

*Quid sibi vult Agni quæ circumfertur imago
Cereæ, mirificis nobilitata modis?*

postea verò varios enumerat effectus quos sibi Ecclesia postulat concedi per huiusmodi agnos benedictos, & inter reliquos, ponit hos sequentes.

Cor-

*Corporeos nobis morbos casusq; repelli,
 Praesertim horridos mortiferosq; petit.
 Nam licet accidere haec sanctis aliquando sinuntur,
 Tela magis lesi numinis esse solent.
 Talia sunt virus, pestis, morbusq; caducus,
 Impetus hostilis, parturientis onus.
 Nec minus & terra motus, incendia, fluctus,
 Fulmina, tempestas, morsq;e repente vorans.
 Hac procul arceri grauiora pericla precatur,
 Prospera sed vita, letaque fata dari.*

postremò ita concludit & ego cum ipso:
*Ergo Agnus, superi qui templi est unica lampas,
 Sit nostra interea fida lucerna via.*

CAP. LXXIV.

*De sacris Sanctorum reliquiis ad collum suspensis
 idem adstruitur.*

Non solum S. Joannis Euangeliū aut Agnos-Dei
 contra huiusmodi aduersa è collo suspendere cō-
 sueuerunt Christiani, sed & sanctorum reliquias
 pretiosas ex auro, argento vel serico thecis inclusas: ac si
 essent, vt verè sunt lapidibus pretiosissimis pretiosiores,
 & auro probatissimo probatiores. idque magis hoc sæ-
 culo faciendum est quando hæretici nostri sacrarum re-
 liquiarum iurati hostes exemplo impij Vigilantij (de quo
 Hieronymus: Dolet martyrū reliquias pretioso operiri
 velamine, & nō vel pannis vel cilicio colligari, vel projici
 in sterquilinum, vt solus Vigilantius ebrius & dormiens
 adoretur) altissimè sub terram eas abscondi debere, tam-

Luther.
 Serm de
 Cruce.